

سفر تاریخ‌ساز روحانی به روسیه- بهرام امیراحمدیان*

دیدار روحانی از روسیه رویدادی سرنوشت ساز در برهه‌ای از تاریخ در منطقه است که تحولات مهمی در حال انجام است.

سوریه با همکاری ایران و روسیه تحولات مهمی را پشت سر گذاشته و گروه‌های تروریستی وادار به عقب نشینی از حلب شدند، نیروهای نظامی عراق در حال پیشروی به سوی آخرین سنگرهای داعش هستند و موصل به آزادی کامل نزدیک می‌شود، ترکیه با بحران‌های سیاسی روبه‌روست و فراند سرنوشت ساز ماه آوریل از هم‌اکنون در برخی شهرهای اروپایی برای ترک تباران آغاز شده و ترکیه با ایران و روسیه وارد چالش‌هایی جدید شده است.

بحران یمن نه تنها فروکش نکرده بلکه وخیم‌تر شده است. روابط ایران و عربستان تنش آلود است و بحران بحرین کماکان پابرجاست. در سال 1396 تصویری ناخوشایند از خاورمیانه دیده می‌شود.

در این شرایط روسیه با برقراری روابط نزدیک با ایران در حال بازیابی جایگاه پیشین خود در منطقه است و از شمال آفریقا تا منطقه خلیج فارس را در حوزه گسترش روابط همه جانبه خود قرار داده است. ایران به‌عنوان وزنه تعادل منطقه خاورمیانه، قدرت منطقه‌ای در حال ظهور است و روسیه بخوبی می‌داند که هیچ یک از کشورهای منطقه جایگاه ایران را ندارند.

بنابراین رئیس جمهوری به نمایندگی از قدرتی منطقه‌ای با پوتین دیدار خواهد کرد و از موضعی کاملاً متفاوت از گذشته در کنار رئیس جمهوری روسیه به مذاکره خواهد نشست. آخرین دیدار روحانی و پوتین نیز 18 مرداد ماه سال 1395 در حاشیه نشست سه جانبه با رئیس جمهوری آذربایجان در شهر باکو انجام شد که زیربنای توسعه بیشتر روابط را فراهم کرد.

همکاری‌های دو کشور در زمینه‌های مختلف از جمله اقتصادی، صنعتی و گفت‌وگوهای بین‌المللی وارد عرصه‌های جدیدی شده و ارتقای قابل توجهی را تجربه کرده است.

بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه، موافقتنامه‌ها و قراردادهای زیادی در همه زمینه‌ها به امضا رسیده است. به سخنی دیگر برای همکاری در همه زمینه‌ها، زیرساخت‌های حقوقی و قانونی فراهم است.

کمیسیون‌های مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه یکی از فعال‌ترین کمیسیون‌های مشترک همکاری‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورهاست. سفارت جمهوری اسلامی ایران در مسکو، در سال‌های اخیر از فعالترین نمایندگی‌های سیاسی ایران در کشورهای دوست بوده است.

اکنون دیدار رئیس جمهوری اسلامی ایران از روسیه در ایام نوروز نقطه عطفی در روابط دو کشور است. برخی از کشورها به این دیدار با دیده اهمیت می‌نگرند. در داخل کشور نیز به این دیدار اهمیت ویژه‌ای داده‌اند.

گسترش تروریسم بین‌الملل در منطقه حتی پس از ختم غائله داعش در عراق

و سوریه می‌تواند پاکستان، سپس افغانستان و از آنجا مرزهای ایران و آسیای مرکزی و در نهایت روسیه را تهدید کند. به همین سبب ایران و روسیه علایق و نگرانی‌های مشترکی دارند که در منطقه آنها را به هم نزدیک می‌سازد.

در این سفر همکاری‌های دوجانبه و منطقه‌ای مورد بحث قرار خواهد گرفت.

درباره مسائل دوجانبه به موضوع‌های مختلفی همچون افزایش همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه و گسترش حجم روابط، بیش از دیگر مسائل می‌تواند مورد بحث قرار گیرد.

تحریم‌های غرب علیه روسیه مشوق گسترش روابط ایران و روسیه بشمار می‌روند زیرا فرصت‌های جدید و بازارهای مناسبی برای ایران مهیا می‌کند. از سوی دیگر امکان بهبود روابط بین غرب و روسیه می‌تواند ثبات بازارهای دو طرف را به مخاطره اندازد.

در کنار گفت‌وگو درباره تحولات بین‌المللی، از جمله ساختار جدید دولتی

در ایالات متحده، بحران اوکراین، تروریسم بین‌الملل و مسائل منطقه‌ای همچون بحران یمن، بحران داعش در سوریه و عراق، تحرکات ترکیه در منطقه، مسأله فلسطین اشغالی، گفت‌وگوهایی خواهند داشت. گفت‌وگو و تبادل نظر درباره سوریه و همکاری مشترک در این زمینه، مهم‌ترین بخش این دیدار خواهد بود زیرا هر دو کشور در سوریه حضور فعال دارند.

خریدهای تسلیحاتی ایران از روسیه هم می‌تواند بخشی از گفت‌وگوها باشد. در برخی از موضوع‌ها همچون مبارزه با تروریسم، ایران و روسیه می‌توانند تجربیات خود را مبادله کنند. همکاری‌های فنی و مهندسی، برقی کردن راه‌آهن برخی مسیرها، موضوعاتی است که از اهمیتی ویژه برخوردار است.

* کارشناس روابط خارجی

منبع: روزنامه ایران 1396/01/08